

parcelo v izmeri 41.000 kvadratnih metrov v učne in gospodarske svrhe — za Din 45.000. — Nakup je bil zelo cenen samo radi tega, ker je lastnica parcele — neka vdova — prišla v gmotne stiske. Sedaj se pa najdejo hlapčiči, ki propagirajo tele misli: Nakup gozdne parcele se mora razveljaviti, ker ima angleški ravnatelj pod to parcelo svoje igrišče za tenis, ki je stalo dvakrat toliko kakor cela naša gozdna parcela. — Če bi se takšne ideje usidrile tudi pri kakšnem uradu, izjavljamo, da bomo poklicali državnega pravdnika na pomoč. Vse do svoje meje!

Kar pa najbolj otežuje naše delo v prid skupnosti in državi, je pa postopenje, ki je slično postopenju francoskih kapitalistov napram Herriotovi vladi levice. Strmoglavili so vlado levice s tem, da so odtegnili denarna sredstva — izpraznili državno blagajno.

Postopenje kapitala napram naši občini je prav isto — odtegujejo ji denarna sredstva. Rudniški kapital bi moral plačati mežiški občini na temelju proračuna za leto 1926 okoli Din 450.000, šoli pa Din 900.000, a kljub temu, da je minilo že prvo polletje, šola še niti pare ni prejela na dokladah od rudnika. Tako si naša kapitalistična vlada domišlja strmoglaviti socialno demokratični občinski odbor. Prav tako je bilo tudi leta 1925. Rudnik bi moral plačati milijon kron — plačal jih je šele novembra. Kaj če bi mali ljudje tako plačevali davke? Gotovo bi jim zadnje kozo zarabili. Milijon dinarjev pridržati za pol leta v blagajni, to pomeni občino — in to je tudi del države — oškodovati za 50 do 75 tisoč Din.

Občina in šola mesec za mesecem opozarjata na to krivico — pa zaman. Zato pozivamo oblast: Zaprite krivice! Naša moč se ne bo strla, ker stoji na zakonitih temeljih in na pravici.

Kapitalistični bančni koncern ali soc. zadružništvo?

Članek pod tem naslovom v št. 29. »Napreja« je vzbudil med vsemi socialističnimi zadružniki veliko pozornost. Vsak zadružnik, ki ima količkaj vpogleda v gospodarstvo, mora priznati, da je v nasprotju tudi s čisto gospodarskimi interesi delavskih konsumnih, produktivnih in denarnih zadrug, ako ima banka, ki je lastnina privatnih delničarjev, potom revizorjev revizijske zveze popoln vpogled v gospodarstvo delavskih zadrug in ako te zadruge postajajo dolžnice take banke.

Bivši zadružniki »Jugometalije«, ki so sodelovali pri ustanovitvi te v začetku delavske produktivne zadruge, so se bavili z mislijo ustanoviti produktivno zadrugo instalaterjev. Ker pa bi morali za nabavo orodja in delavnice najeti posojilo pri banki, so svojo namero odložili toliko časa, dokler ne zberajo toliko deležnega lastnega kapitala, da bodo lahko obratovali brez bančnega posojila. Ali niso imeli prav? Žal, da ni šlo po njihovem!

In prav imajo vsi, ko pravijo, da bi z bančnim posojilom delali pravzaprav za kapitalista. Nadvrednost njihovega dela žanje danes, ko so zaposleni pri privatnem podjetniku, privatni kapitalist, če bi pa delali v zadrugi, ki je odvisna od bančnega kapitala, bi s plačevanjem 16% obresti nadvrednost njihovega dela požrli delničarji banke, torej tudi privatni kapitalisti.

Isto je s konsumnimi društvi, ki obratujejo z bančnim posojilom. Konsumi morajo plačevati visoke bančne obresti in zato morajo prodajati blago po visokih cenah, celo po višjih kakor trgovci, ki obratuje s svojim kapitalom in ki se zadovoljuje s 6%, dočim banke še vedno jemljejo 12 do 16%.

Če bi pa banka bila res zadružna last, bi ves dobiček od bančnih transakcij zopet prihajal k zadrugam nazaj ter bi se na ta način dolgovi zadrug stalno zmanjševali.

Mnogi člani konsumnega društva niso mogli razumeti, čemu se odpirajo prodajalne pod firmo »Produkcija«, a ne pod staro zadružno firmo konsumnega društva.

Če pa vemo, da je delež pri konsumnih društvi deloma majhen, a pri Kristanovi »Produkciji« razmeroma

mного večji, in če vemo, da so pravila Konsumnega društva za Slovenijo, ki ga je ustvarila socialna demokracija, bolj demokratična, taka, da omogočajo pri zavednosti članstva tudi zavedno vodstvo, — a pravila »Produkcije« so nedemokratična, če vemo, da je pri »Produkciji« samo 195 članov, pri Konsumnih pa 17.000, — potem nam stvar postaja jasna.

»Produkcija« se vedno bolj uveljavlja z obpiranjem trgovin kot konkurenčno podjetje socialno-demokratičnim Konsumnim društvom.

Ako vse to dobro premislijo zadružni funkcionarji Čobal in drugi, bodo prav lahko uvideli, da so sovražniki delavskega zadružnega gibanja ne socialdemokratske in strokovne organizacije, temveč privatno-kapitalistične banke, ki hočejo spraviti konsume in druge zadruge potom bančnih posojil v finančno odvisnost.

Po prvem občnem zboru Zveze gospodarskih zadrug, na katerem pa se ni razpravljalo o teh najvažnejših vprašanjih, morajo vse zavedne delavske zadruge v njih lastnem gospodarskem interesu delati na to, da se osvobodijo od bančnega kapitalističnega kredita.

Dokler ne bo javno objavljeno, da so delnice Zadržne banke v rokah Zveze gospodarskih zadrug ali njenih demokratično urejenih članic, moramo smatrati Zadržno banko za privatno kapitalistično podjetje.

Zavedni zadružniki! Delajte med člani konsumnih društev na to, da se takoj sklicujejo članski sestanki članov vsake podružnice z dnevnim redom:

Odvisnost konsumov od bančnega kredita.

Lastninsko razmerje med Zadržno gospodarsko zvezo oziroma njenimi članicami na eni in Zadržno banko na strani strani.

Na teh sestankih zahtevajte, da se objavi, koliko imajo bančnega kredita konsumna društva in pri katerih bankah. Zahtevajte, da se ti krediti vrnejo v najkrajšem času s prodajo zadružnega inventarja, ter da se tako konsumi osvobodijo bančnega kredita. Samo na ta način bomo dosegli, da bodo konsumi res neodvisni in delavski, samo na ta način bomo dosegli, da se cene v konsumih znižajo.

Učimo se od napak drugih. Povsod so konsumna društva prišla v stiske, če so obratovala preko svojih moči in si v ta namen izposojala — tuj kapital.

To velja tudi tam, kjer ima proletarijat politično mnogo več moči nego pri nas. Tudi enotne strokovne organizacije ne bi mogle pomagati takim zadrugam, ki so odvisne od kapitala.

Ako se konsumi ne osvobodijo bančnega kredita in odvisnosti od tujega kapitala, ako bodo krediti pri bankah rasli, jim lahko prva kriza zada smrtni udarec. Tega komaj čakajo demokratarji, demokratarski trgovci, ki gledajo v konsumih svoje konkurente — a tega komaj čakajo tudi agenti demokratarjev, ki se skrivajo pod socialistično firmo (SPJ).

Zbudimo zavednost članov Konsumnega društva, da pritisnejo s svojimi zahtevami na vodstvo zadružnih organizacij.

Ako pa bo odvisnost delavskih zadrug od kapitalističnih bank in kapitalističnih bankirjev vedno večja, ako bo ostal naš glas glas vpijočega v puščavi, potem bodo morali zavedni zadružniki misliti na to, da združijo vse delavske zadruge, ki so danes v članjen deloma v Zvezi gospodarskih zadrug in deloma v drugih zadružnih zvezah v samostojno delavsko zadružno federacijo, ki ne bo odvisna od bank in ki ne bo v zvezi z bankirji in bančnim kapitalom, temveč bodo odločali člani nad svojim lastnim skupnim imetjem.

Zadržnik.

„Brezalkoholna produkcija“ Ljubljana, Poljanski nasip 10/34

pošlje vsakemu naročniku Napreja zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!

Najboljši šivalni stroj in kolo

Je edino le

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za domačo obrt in industrijo v vseh opremanih.

Istotam petlini stroj DUBIED

Pouk v vezenju brezplačen - Vočletna garancija - Delavnica za popravila - Nizke cene, tudi na obroke

JOSIP PETELINC LJUBLJANA blizu Prešernovega spomenika

„Radničko jedinstvo“.

»Radničko jedinstvo« piše v svoji 23. številki sledeče:

Na pogrešnem putu

Povodom osnivanja Radničke Grupe »Ujedinjenje« u Slovenačkoj kao i povodom manifestata koji je ona ovih dana izdala, pored drugih slovenačkih listova, progovorio je i »Napreja«, organ grupe socijalista koji se kupuje oko Bernota. U dva svoja velika članka (brojevi 28 i 29) »Napreja« se potrudio da osnivanje Radničke Grupe »Ujedinjenje« u Slovenačkoj kao i njen manifest prikaže nasuprot pravom stanju stvari i očiglednoj istini. »Napreja«, naprimer, vidi u Radničkoj Grupi »Ujedinjenje« — novu političku partiju koja ima za cilj da potisne druge radničke partije koje već postoje i u koje on ubraja i svoju grupu. Manifest naših slovenačkih drugova koji je jasan i nedvosmislen on tendenciozno izvrće i nalazi u njemu ono što on i ne sadrži.

Mi ne mislimo, da je potrebno da se sa Naprej-om upuštamo u kakvu polemiku zbog ovakvog njegovoga neobjektivnoga, netačnoga i neozbiljnoga pisanja. To utoliko pre što se pravo stanje stvari i prava istina ne dadu ničim prikriti. Radnička Grupa »Ujedinjenje«, kako se to jasno kaže u njenom manifestu, ne misli stvarati nikakvu novu proletersku partiju, pošto bi to značilo povećavanje političkoga kaosa među radnicima i novo cepanje njegovih redova. Njen glavni zadatak jeste propaganda i akcija u korist polpunoga ujedinjenja radničke klase kako na ekonomskom i kulturnom tako i na političkom polju. I kada Radnička Grupa »Ujedinjenje« traži stvaranje jedne nove jedinstvene radničke partije, onda to ne znači da ona hoće da bude ta nova radnička partija nego to znači da treba sve postojeće političke radničke grupacije da se ujedine u tu novu radničku partiju.

Ako grupa oko »Napreja«, iz svojih sektaških motiva, neće da pristupi toj novoj jedinstvenoj radničkoj partiji no želi da i dalje ostane nemoćna i jalova sekta — onda to samo može da bude na njenu štetu. Pri današnjoj političkoj pocepanosti i razbijenosti pojedine male sekte i klike i mogu se održavati. Ali, kada se bude pristupilo političkom ujedinjavanju i grupisanju radnička, što mora neizbežno doći i nasuprot svim očajnim odpiranjima sektanata i klikaša — onda će sve ove sekte i klike nepovratno izžeznuti sa političke pozornice. To će nesumnjivo biti slučaj i sa sektom oko »Napreja«, ako se ona ne koregira i ako ne uvidi da njena egzistencija samo povećava političku pocepanost radničke klase.

Što se tiče ujedinjenih sindikata i odnosa Radničke Grupe »Ujedinjenja« prema njima, o čemu takođe tendenciozno piše »Napreja«, jasno je svima radnicima da Radnička Grupa »Ujedinjenje« stoji i stojaće odlučno i nepokolebljivo na principu partijske nezavisnosti in neutralnosti tih sindikata kako prema partisko-političkim grupacijama radnika koje danas postoje tako i prema jedinstvenoj radničkoj partiji koja će se stvoriti.

Mi prinašamo navlic pičlemu prostonu ves odgovor »Radničkoga Jedinstva« v originalu, da se bo zavedni proletarijat v Sloveniji seznanil z nedosledno miselnostjo glavnega glasila takozvanih »Zedinjašev« v Belgradu, katerim so se pridružili tudi slovenski »zedinjaši« Makuc, Štukelj, Sedej in drugi.

Mi smo objavili »manifest zedinjašev« dobesedno v celoti, izpustili smo samo ono, kar se večkrat ponavlja. Po objavi smo napisali stvarno kritiko ideologije, ki se zrcali v manifestu. Povedali smo svoje stališče ne samo o tej ideologiji, temveč tudi o konkretnem predlogu, ki je v manifestu, to je o splošnem delavskem kongresu. Kolikor nam je znano, se doslej ni niti ena delavska organizacija izjavila pripravljena sodelovati na takem splošnem delavskem kongresu — razen naše stranke. Mesto stvarnega odgovora na našo kritiko in mesto stvarnega odgovora na naše predloge o

tem kongresu, servira »Radničko jedinstvo« kontradiktorne (sebi nasprotujoče) fraze, laže, da je »Napreja« organ grupe socialistov, ki se družijo okoli Bernota«, dasi dobro ve, da je »Napreja« glasilo jugosl. socialno demokratične stranke s 30 javnimi organizacijami, s svojimi kongresi, programom itd., zmerja grupo okoli »Napreja« prostaško s sektanti in klikaši itd.

Zavedni delavci, ki so pazljivo prečitali pamflet zedinjašev, našo kritiko pamfleta, naše stališče o splošnem delavskem kongresu — potem pa zgornji članek »Radničkoga jedinstva«, ki je osebnostna lastnina glavnega urednika Živote Milojkovića, a ni organ nobene organizacije, bodo z lahkoto ustvarili svojo sodbo in ugotovili: Kdo družijo okoli sebe grupe in klike — Milojković ali Bernot, »Radničko jedinstvo« ali »Napreja«? Kdo je sektaš ali klikaš — naša javno organizirana jug. social. demokratska stranka, ki obstoji 30 let — ali grupa »Ujedinjenje«, ki se šele ustanavlja in o kateri ne vemo, ali ima kakšno organizacijo ali ne? Kdo »tendenciozno zavija« in kdo dela na stvarnem združenju zavednega proletariata? »Kdo vnaša med proletarijat z lažnimi parolami in publicami še večjo zmedo? Proletariat v Sloveniji bo to kaj lahko ugotovil. Želimo samo, da to spoznajo tudi vsi zavedni revolucionarni delavci v Srbiji in da zvesti slavnim tradicijam srbske socialno demokratične stranke čim agilnejše delajo na duhovnem in organizatoričnem združevanju celokupne socialne demokracije v Jugoslaviji.

Od 26. julija naprej, dokler trajajo zaloge, velike sezonske razprodaje naših čevljev.

30 do 50% popusta.

V nizkih cenah in dobrem blagu nedosegljivi.

Carl Pollak d. d.

tvornice usnja in usnatih izdelkov.

Detajlna prodaja na Dunajski cesti št. 25 — dvorišče.

Mednarodni pregled.

Anglija. Angleški rudarji stavkajo že tretji mesec v boju za ohranitev 6-urnega delavnika, v obrambi svojih mezd in za ureditev premogovne produkcije. Konservativna Baldwinova vlada se je postavila na razredno stališče lastnikov premogokopov, ona hoče podaljšati delavni čas in na ta način še povečati že itak ogromno brezposelnost. Brez posla je na Angleškem v števili rudarjev že preko 3 milijone delavcev. Zato konservativna stranka izgublja svoje zaverovance, kar so pokazale že dvakrat po generalni stavki dopolnilne volitve, pri katerih so bili izvoljeni kandidati stranke Dela proti liberalnim in konservativnim kandidatom. Solidarnost angleških rudarjev je občudovanja vredna. Kadar bo zavednost in solidarnost delavcev na Angleškem razredna, a ne samo strokovna, bo socialna demokracija zmagala definitivno. Za to so dani na Angleškem že vsi objektivni pogoji, saj je večina prebivalcev na Angleškem po svojem socialnem položaju proletarska. Zmaga angleške socialne demokracije bo brez dvoma vzbudila iz brezbriznosti tudi delavstvo v zaostalih deželah.

Amerika in Evropa. Združene države Amerike so med vojno silno obogatele, ker so zalagale vojujoče države z municijo, živili in potrebščinami. Amerika je postala upnik vseh držav na svetu in je zbrala večino zlata v svojih blagajnah. Dolgujejo ji ogromne vsote Anglija, Francija, Nemčija, Italija in druge države. Zato vse dolžnice evropske zahtevajo anuliranje vojnih dolgov. Anuliranje dolgov pa kapitalistične vlade ne bodo izvedle. Samo zmaga internacionalne socialne demokracije bi narodom in državam prinesla mir in olajšave, ker bi se takrat vsa internacionalna sporna go-

Držite se stare navade

in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

spodarska vprašanja reševala v korist delavnih slojev, to je večine prebivalstva. Do te zmage pa bo prišlo tem preje, čim preje bo delavstvo v vseh državah spoznalo, da mora program tudi izvrševati ter v organizacijah sodelovati, ne pa le gledati in čakati.

Sovjetska Rusija. Zinovjev, predsednik izvrševalnega odbora komunistične Internacionalne izključen iz osrednjega tajništva ruske komunistične stranke. Komunike osrednjega izvrševalnega odbora komunistične stranke v Rusiji sporoča resolucijo, ki je bila sklenjena na plenarni seji. Plenarna seja je razpravljala o važnih gospodarskih in socialnih tekočih vprašanjih ter se med drugim bavila tudi z notranje strankarskimi zadevami. Na zadnjem 14. kongresu ruske komunistične stranke se je pod vodstvom Zinovjeva, predsednika Izv. odbora Komunistične Internacionalne ter voditelja severnega okrožja s središčem v Leningradu (preje prestolnice carske Rusije Petrograd) pojavila opozicija. Štela je nekaj nad 40 delegatov. Glavno sporno vprašanje so bila državna podjetja. Opozicija je trdila, da predstavljajo nacionalizirana državna podjetja neke vrste državni kapitalizem, ki povzroča bogatjenje kmetov ter širjenje malih industrijalcev trgovcev in obrtnikov. Z gospodarskim napredkom teh malih kapitalistov je združen tudi napredek njihove zavednosti in torej tudi politične aktivnosti. Zato zahteva opozicija postrežene mere proti tem izrastkom »Nepa«, to je nove gospodarske politike, ki so jo sovjeti sklenili po Leninovi iniciativi takoj, ko se je končala državljanska vojna. Večina na kongresu pa je ugotovila, da je ta trditve nevdržljiva, da so državna podjetja, dokler imajo proletarske organizacije v rokah državno upravo, po načelu javnih računov in pod kontrolo delavskih sovjetov — samo prehodna stopnja k čisto socialističnemu gospodarstvu. Zato je večina zavrnila trditve opozicije kot zmotne, vendar je na temelju proletarske demokracije izvolila tudi zastopnike opozicije (Zinovjeva, Laševiča in druge) v centralno vodstvo ter jim tako omogočila, da se v okviru strankinega pravilnika in sklepov kongresa legalno borijo za svoja mišljenja med članstvom.

Plenarna seja pa je zdaj ugotovila, da je opozicija pod vodstvom Zinovjeva zapustila legalno pot iskanja pristašev za svoje ideje v stranki ter da je proti kongresnim sklepom začela organizirati ilegalno — to je proti pravilniku in sklepom — tajne opoziciionalne frakcije v stranki, prirejati tajne sestanke itd. Opozicija je celo vpregla v svoje frakcijske svrhe organizacijski aparat Komunistične Internacionalne ter je s pomočjo tega aparata začela organizirati svoje frakcije tudi pri komunističnih strankah v drugih deželah. Tako je opozicija pripravljala razkol v ruski stranki in v kom. strankah drugih dežel. Zaradi te njegove frakcijske politike se je pojavilo še desno krilo, ki zahteva celo razpust Komunistične Internacionalne in Rdeče Strokovne Zveze, češ, da ti dve organizaciji po svojem delovanju samo slabita proletarski pokret in sta ovira združenju ruskega proletariata z zapadno socialno demokracijo. Za vse to frakcijsko delovanje dela plenarna seja odgovornega Zinovjeva. Zato je plenum sklenil Zinovjeva izključiti iz centralnega tajništva, a njegovega pristaša Laševiča iz centralnega odbora in iz centralnega obrambenega sveta. Na mesto Zinovjeva je izvoljen v centralno tajništvo Rudzutak. V Centralnem tajništvu ruske komunistične stranke so sedaj: Stalin, Rikov, Buharin, Tomski, Kalinin, Molotov, Trocki in Rudzutak.

Z izključitvijo iz centralnega tajništva bo Zinovjev izgubil avtoriteto tu-

di v Komunistični Internacionali. To bo imelo vpliv na politiko te internacionale.

Želja zavednega internacionalnega proletariata je, da se ruska komunistična stranka, kot vodilna in glavna stranka Komunistične Internacionalne, otrese vseh nezdružljivih in nemarxiističnih frakcij ter tako pomaga dovršiti veliko zgodovinsko nalogo: združiti vse zavedne internacionalne proletarske organizacije celega sveta na temelju proletarske demokracije in izvrševanja soc. programa.

Francija. Padeć francoskega franka spremljajo padci francoskih vlad. V par mesecih je bilo v Franciji več ko deset vlad. To ni nič čudnega, če pomislimo, da je v francoskem parlamentu nad 200 advokatov in čez 200 žurnalistov, a delavcev jako malo in poljedelcev še manj, dasi tvorijo večino prebivalcev v Franciji delavci in poljedelci. Po desetih Briand-ovih vladah (tudi on je bil nekdanji socialist!) je sestavil vlado Herriot (čitaj erió) iz takozvanih pristašev kartela levece. Toda ta vlada je padla, komaj se je predstavila v parlamentu. Nato je sestavil vlado Poincaré iz pristašev zmerne desnice in »zmerne« levece. Parlament je Poincaréjevi vladi, v kateri sedi tudi Herriot, izglasoval zupnico s 358 glasovi proti 131. Proti so glasovali del socialističnih radikalov ter vsi socialisti in komunisti. Monarhisti so se vzdržali glasovanja ter s tem pokazali, da so za enkrat zadovoljni z vlado, čeprav želijo, da bi bila še bolj reakcionarja.

Nova vlada bo skušala dvigniti kurz francoskega franka ter z novimi davščinami obremeniti ljudstvo ter na ta način »stabilizirati« francoske finance. Toda »zmagovita« Francija je tako zadolžena, da bo njena gospodarska sanacija mogoča samo po hudih razrednih bojih, ki so se vsled rastoče draginje že poostriili. Ako bo francoski organizirani proletariati dovolj odločni in zavedni, bo proti sklenjeni fronti kapitalistov nastala fronta zavednega proletariata, kar bo pospešilo zmago socialne demokracije v Franciji in na celem svetu.

Nemčija. Bankrot ministerializma. Socialni demokrati na celem svetu uvidevajo, da je sodelovanje z meščanskimi vladami škodljivo za interese socializma in socialne demokracije. To spoznanje se vedno bolj širi med množice, ki zahtevajo vedno bolj odločno od voditeljev, da prekinejo zveze s kapitalisti in začnejo voditi samostojno delavsko politiko in utrjevati razredno bojne delavske organizacije. Do tega spoznanja je že prišla po bridkih izkušnjah avstrijska socialna demokracija, do tega spoznanja prihaja češkoslovaška, poljska, norveška in nemška socialna demokracija, ki je vsa leta po prevratu iz oportunističnih razlogov sodelovala z nemško »demokratično« buržoazijo.

Toda prekiniti zveze z buržoazijo ni tako lahko. Pri vladnem sodelovanju so se voditelji večkrat zvezali ne le s kapitalisti, ampak tudi z njihovimi žepi. Te denarne in materialne zveze prekiniti pa je mnogo težje od »idejnih«. Zato morajo delavske organizacije biti zavedne in neodvisne. Neodvisne pa so samo takrat, ako so neodvisne od kakršnihkoli tajnih fondov in tajnih subvencij, ako člani svoje organizacije sami vzdržujejo, sami vodijo, sami pri njih sodelujejo.

Po celem svetu zmagujejo ideje, na katerih sloni vsaka zdrava proletarska organizacija: ideje socializma. Ne kapital, Delo mora odločevati, Delo mora odločevati v politični, v strokovni, v gospodarski organizaciji ter potem njih v občini, deželah in v državi. Da pa bo delo odločevalo, zato morajo delavci in poljedelci vršiti **kontrolo nad kapitalom.** Zato so potrebni javni računi, zato je potrebno

načelo javnosti, zato je potrebno sodelovanje članov v organizaciji, zato je potrebna izobrazba članstva, a predvsem in za vse skupaj je potrebna zavednost članstva. Razredna socialistična zavednost je ono, kar odlikuje socialistično od nevedneža in nezavedneža. Zavednost pa za delavca ni težka. Njegov interes, ne trenutni, temveč stalni in razredni interes mu jo narekuje. Kako si bomo priborili boljšo družbo, če ne bomo rušili kapitalističnega sistema gradili elemente nove družbe v svojih organizacijah? Kako bomo zrušili kapitalistično diktaturo, ako trpimo diktaturo kapitala v lastnih organizacijah? Po celem svetu zmaguje delavska zavednost, samo v Kristanovih organizacijah zmaguje kapital in strah pred kapitalizmom.

Razno.

V današnji tabeli se vidi lep napredek, a ker Trboveljska organizacija »ni imela časa« obračunati, je skupna vsota nazadnjaška. Ali je to kaj v zvezi z dejstvom, da je s. Rinaldo v ljubljanski bolnici?

r. Sumljiv molk. Ljubljanska sekcija Saveza privatnih namještenika Jugoslavije je sklicala za soboto, dne 3. t. m. v salon gostilne »Pri levu« na Gosposvetski cesti v Ljubljani javen protestni shod zoper nameravano podaljšanje delavnega časa v trgovinah. Zaradi tega napada se je tajnik »Merkurja« in odbornik OUZD g. Valentin Urbančič silno razjezil. V »Sl. Narod« od 4. t. m. je objavil nekako izjavo, v kateri napada iz nerazumljivega razloga tudi socialistične nameščence OUZD, češ, da ti ne uživajo nobenega zaupanja. Pričakovali smo, da bodo prireditelji shoda in drugi napadeni g. Urbančiču odgovorili kakor zasluži. Toda zaman. Odgovora ni — ali iz junaškega strahu ali pa, ker g. Urbančič ni točno označil, katere socialistične nameščence je mislil: ali patriotske, krščanske, narodne ali fašistične. Da gg. Andres, Bohinjec, Golobič in tem enaki zaradi Urbančičevega napada lahko spijo spanje pravičnega, je več kot gotovo. Da g. Urbančič ni mislil gospoda, ki je v javnem lokal — v pozji, ki je ne moremo popisati, pozival »cenjene dame« na junaški mejdan, o tem smo prepričani. Tudi gospod, ki je temu junaku korteširal, držeč ga pod pazduho, za enkrat še lahko mirno spi. Morda je pa g. Urbančič mislil tiste dijake, ki so po zadnjem jubilejnom »Merkurjevem« jour-fixu »Pri sodčku« na Zabjaku v Ljubljani nekomu skoro nos razbili? Ali pa tiste, ki so letos o Binkoštih po razvitju prapora Narodne strokovne zveze nekoga zvečer v vagon nesli kakor klado? Ničesar ne trdimo, mogoče je pa, ker je g. Urbančič v svoji izjavi premalo jasen. Pri vsem je najbolj čudno, da »Savez« molči; še bolj pa, da molčijo tudi tisti prizadeti člani Saveza, ki jim je marsikaj znane, n. pr. o nekem denarju Trboveljske premogokopne družbe, ki ga je ta poslala (preko Slavenske banke) Urbančičevi Zvezi privatnih nameščencev. O, o zaupanju bo še govor, pa prav temeljit — in kadar bo, ne bo pomagalo nobeno sklicevanje na tako ali tako tajnost, za katero se ljudje z maslom na glavi tako radi skrivajo.

r. Fašistično načelo tajnosti je vendarle še globokejša nego pri kristanovih. V Italiji se resnica niti naslikati ne sme! Amerikanski slikar je na trgu sv. Marka v Benetkah slikal cerkev in seveda je ni mogel naslikati drugače kakor z berači, ki beračijo pred cerkvijo. Fašiste je pa sram za njih beraško resnico, zato so slikarja pretepli in ga odvedli na komisariat. Izpuščen je bil šele, ko ga je amerikanski konzul opravičil in zagotovil, da slikar ni imel žaljivega namena... No — na ta način Mussolini ne bo

zbrisal dejstva, da živi fašistična Italija predvsem od beraštva. Če bi ne bilo tujkega prometa, bi fašisti sploh ne mogli dihati, saj je že zdaj brezposelnost taka, da je četrtina Italijanov zaposlena v tujini, izven »lepe domovine«.

Jožeta Golmajerja je tudi konferenca kovinarjev, ki se je vršila v nedeljo, 18. t. m. v hotelu »Balkan« v Celju, soglasno odstavila kot tajnika kovinarjev. Nič ni pomagalo zatrjevanje, da je manjkajoči znesek poravnal. Stradati mu za enkrat ne bo treba, saj mu je Strokovna komisija izplačala odpravnino v višini trimesečne plače. Pripovedujejo, da je neki socialistični prvak zagrozil s še drugimi razkritji, ako bi Golmajerja preganjali. Mogoče je kapitalistično sorodstvo zato nateknilo rokavice in je menda celo na tem, da mu pripravi drugo toplo gnezdo.

Kapitalisti in kapitalistično sorodstvo se mnogokrat med seboj kregajo, da se zdi, kakor bi si bili res nasprotni. A vse nasprotje je le zaradi lova na nevedne volilce, po volitvah pa lepo skupaj odirajo lahkoverne backe. Znano je, da so kristanovci svoje sleparstvo pri volitvah v Delavsko zbornico opravičevali s tem, da bi drugače zmagali klerikalci. Torej proti klerikalcem so sleparili. Zdaj pa klerikalci z njimi lepo skupaj vladajo in še celo predsednika za najvažnejši odsek so dobili klerikalci od sleparjev! Vzgojo delavstva so dali kristanovci v roke »črnuhom, ki nikakor ne smejo zavidati v Del. zbornici!« Tako so govorili namreč takrat, ko so zaupnike učili sleparstva proti klerikalcem, zdaj jih pa nastavljajo za vzgojitelje. — In klerikalci? O, še vedno so hudi na sleparje! Ne samo zato, ker bi imeli rajši sami vsa korita. Ne samo zato, ker morajo molčati s marsičem O ne, oni so hudi tudi zato, ker vedo, da delavci ne bodo pozabili na sleparstvo. Zato pišejo o volilnem sleparstvu še zdaj in zelo ostro pišejo, toda krivi so pa — socialni demokrati. Zanalšč namreč mešajo naše ime med kristanovske pleve, da bi delavci mislili, da smo sleparji mi. Pa — v zavednosti delavstva je zmaga socialne demokracije.

r. Pravica piše o Jožetu Golmajerju in pravi na koncu: »Takah ljudi poznamo mi več.« Zakaj pa »Pravica« ne pove imen teh ljudi in kar ve o njih? Zato, ker pri zelenih mizah s »takimi ljudmi« sodelujejo in jim pomaga zavajati nevedno delavstvo. Med narodom pa kriči in rohni proti demokratom in kristanovcem, kakor da bi z njimi nikdar skupaj ne sedela!

r. Poročevalci meščanskih listov »Jutra«, »Slovenca« in »Nar. Dnevnik« so pri javni obravnavi v zadevi tiskovne pravde dr. Šerka proti meni zelo slabo poslušali, ali pa so pisali drugače nego so slišali. Zlasti »niso slišali« mojega dokazovanja in imen raznih prič, ki sem jih predlagal za zaslišanje, a je bil moj predlog odklonjen. Zvonimir Bernot, urednik »Najpreja«.

Kako voditelji SPJ razbijajo Zvezo delavskih žena in deklet.

SPJ si je nadela za svojo edino nalogo, da razbija delavske organizacije. To svoje razbijaško delo so člani SPJ, ki so obenem tudi voditelji, prinesli iz strokovnih organizacij zdaj tudi v Zvezo delavskih žena in deklet. Po navodilih teh voditeljev (socialpatriotov) se je centrala Zveze delavskih žena in deklet (ZDZD) tako daleč spozabila, da je na svoji seji sklenila izključiti iz ZDZD tri sodružice, ki so v ZDZD agilno delovale, a so s svojimi predlogi in načrti tvorile tudi načelno in stvarno opozicijo.

Zveza delavskih žena in deklet stoji namreč pred svojim prvim kongresom. Ta kongres naj odloča o delovanju in stališču ZDZD. Vodstvo SPJ je v svoji poželjivosti, da spravi vsako organizacijo pod svojo diktaturo, hotelo doseči tudi to, da se ZDZD na

svojem kongresu izjavi za sestavni del SPJ.

Opoziciji v ZDŽD pa gre za resno delo, za stvarno in načelno delo med nezavednimi in spečimi, a zato nade vzbujajočimi masami ženskega proletariata, ki jih je treba pripeljati na razredno pot. Zaradi tega so nekatere članice ZDŽD, ki deloma pripadajo opoziciji, sestavile predlog za kongres, kajti v vseh proletarskih organizacijah je navada, da se kongres temeljito pripravi. Sestavile so deklaracijo, ki vsebuje glavna načela za politiko in taktiko ZDŽD. Najvažnejša v deklaraciji je brezdvomno točka, ki govori o tem, da mora biti ZDŽD razredna organizacija mas ženskega proletariata v mestu in na vasi. Poleg te deklaracije so se sodružice predložile centrali tudi načrti za izvojevanje ženske volilne pravice.

In dočim centrala ni izdelala niti enega predloga za kongres, da bi se omogočila sodružna diskusija, pride nenadoma vodstvo SPJ in s svojim vplivom doseže na centrali — meni nič tebi nič — da se tri članice izključijo.

Prepričani smo, da ta izključitev ne bo mogla obveljati. Tako razdiralno delo mora naleteti na odpor pri vseh poštenih delavcih in delavkah in gotovo tudi pri samih članicah ZDŽD. Parola je:

Proti izključitvam, za enotnost ženskega gibanja;

proti razbijanju, za stvarno delo in za načelno diskusijo pred kongresom;

proti komandi vodstva SPJ, za deklaracijo o nalogah ZDŽD;

za organizacijo mas delavskih žena in deklet, ne pa za sektaško dekle voditeljcem SPJ.

Pozivamo vse pristašnje Jugoslovanske socialno-demokratske stranke, da podprejo delovanje opozicije v ZDŽD, da bo Zveza delavskih žena in deklet postala to, kar mora biti, namreč organizacija mas ženskega proletariata v mestu in na vasi.

France Klopčič.

Op. ur. Prav radi dajemo prostora tem vrsticam. Vsako izključevanje je razbijanje in dokazuje, da se gospoda boji poštenega odkritega boja, ker ima maslo na glavi. — Sicer pa je naša stranka za popolno enakopravnost žene in zato ne ustanavlja posebnih organizacij za žene, ampak jim daje v vseh organizacijah vse pravice, seveda tudi pravico do lastnih ženskih sekcij.

Tržič. »Pravica« z dne 15. julija t. l. trdi neresnico. Ni res, da je demokratična večina poverila socialistično strokovno organizacijo, da preišče glede domovinstva B. vse pritožbe, ki jih je vložilo delavstvo. Občinski odbor je namreč pooblastil g. M. (klerikalca!) in sodruka A. ker se pa g. M. za to stvar ni brigal, je s. A. izročil zadevo predilniški strok. organizaciji. Glede komedij na sestanku pa moramo ugotoviti, da je bil komediant baš zagovornik g. B., ki se je izrazil, da se bomo g. Glanzmanu hudo zamerili, če g. B. ne ustrežemo. Taki lažisocialisti si lahko bratsko podajo roko s krščanskimi socialisti, da bodo združeni klečepazili buržoaznim, vatiškanskim in drugim dostojanstvenikom, ki so se vozili po Ameriki v najbolj

luksuznih vlakih in zbirali milijone za svoje buržojske politične namene, doma pa delavstvo strada in gineva v slabih stanovanjih. Tako g. pisec v »Pravici«, spoznali smo Vas v pravi luči laži in nezazumevanja ter neupoštevanja delavskih interesov.

Svoboden tisk je povsod odprto oko ljudstva, je utelešeno zaupanje ljudstva v samega sebe. Je brezobzirna izpoved ljudstva pred samim seboj in znano je; da je moč priznanja odrešujoča. Je duševno ogledalo, v katerem vidi ljudstvo samo sebe, samega sebe opazovati pa je prvi pogoj modrosti. (Karl Marks.)

Stalni javni naročniki »Napreja«.
96. Franjo Ozimic, Mežica pri Prevaljah.

Tiskovni sklad.

Zadnji izkaz	9.666.65 Din
Ivan Ožep, Črna, nam. za smodnik	3.— Din
Alojz Podlogar, Hrastnik	10.— Din
Camernikovi v Šiški	20.— Din
Langof, Vrhnika	6.70 Din
Andrej Martinšek, Velenje	30.— Din
Karl Kisovec, Ljubljana	20.— Din
Blaž Zagar, Mežica	10.— Din
Neimenovan, Mežica	2.— Din
Franc Rezar, Hrastnik	20.— Din
Iv. Vrečar, Celje	10.— Din
Franc Oset, Celje	10.— Din
Franc Weisbacher, Celje	6.— Din
Jože Piliš, Celje	5.— Din
Franc Jelen, Celje	5.— Din
Štefan Lah, Celje	2.— Din

Skupaj 9.226 35 Din

Zavarovanci v smislu objave v Socialističnem koledarju za leto 1926.

Črna: 336. Juda Sinkovič (91) kolar, Lg. sekc. 1250 Din; Sv. Peter p. sv. Gorami: 337. Ivan Kotnik (76) žel. invalid, Lg. 500 Din.

Holmec, Črna, Celje — prihodnji! »Iskre« tudi, čeprav so kratke, niso našle prostora.

30. VII. 1926. — 2.400.

Priporočamo tvrdko

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika za vojo.

Najugodnejši nakup

otročkih majic, kopalnih hlač, nogavic, žepnih robcev, brisalk, kloba, šifona, kravat, raznih palic, dežnikov, nahrbtnikov, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, Solingen škarij in nožev.

Na veliko! Na malo!

Novo gosje perje

belo, necufeno, 1 kg po 25.— Kč
belo, cufano, 1 kg po 45.— Kč
pošilja po povzelju najmanj 4 kg

R. Freund, Irgovina s perjem, Praha I., Benediktská ulica 1.

Splošno kleparstvo

Otmar Srebotnjak

Ljubljana

Stari trg šte. 11.

Kdor inserira v drugih listih, v »Napreju« pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci. — Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

MANUFAKTURO

nogavice, perilo, predpasnike
kupite pri tvrdki

Dunajska „MAKO“ Dunajska
cesta 56. zraven „Jugo-Auto“ cesta 56.
najceneje.

Anton Koser

Uradno koncesijonirana inštalacija vodovoda in centralne kurjave.

Ljubljana, Aškerčeva ul. 17.

KOLESA

samo pri

Gorcju

Palača Ljublj. kreditne banke

Čitajte »NAPREJ«!

Novo!

Vsi k »AMERIKANCU« v Celje

odeje (koulre) od	Din 140.— naprej
šifaste moške obleke od	Din 400.— naprej
šifaste fantovske obleke od	Din 100.— naprej
čajgaste moške obleke od	Din 150.— naprej
čajgaste fantovske obleke od	Din 80.— naprej
čajgaste hlače od	Din 45.— naprej
moške kape, šifaste od	Din 30.— naprej
belo platno od	Din 9.50 naprej
druki	Din 10.— naprej

Ostanki po lastni cen.

V zalogi velikanska izbira šifov, čajgov, svilenih robcev, predpasnikov, srajc, otroških oblek ter vsakovrstnih nogavic.

Ako res hočete štediti in poceni kupiti, potem se prepričajte in pridite k Amerikancu v Celje, pri farni cerkvi.

Nova trgovina
manufakture

Josip Šlibar

Nova trgovina
manufakture

Ljubljana, Stari trg, poleg Zalaznika

Cene:

Rjava kotenina	Din 7.50, 10.—, 18.—
Bela kotenina	12.—, 14.—, 16.—
Rjuhe	28.—, 30.—, 36.—
Šifon	15.—, 16.—, 20.—
Gradel pa hlače	15.—, 26.—
Gradel za modroce	35.—, 45.—

Cene:

Julet	Din 18.—, 20.—
Odeje (kovtri)	180.—, 290.—
Mizni prti	65.—, 70.—, 85.—
Brisače	16.—, 22.—, 20.—
Brisače, frotirke	28.—, 40.—, 48.—
Robci, ducat	70.—, 90.—, 120.—

Ob sredah in sobotah prodaja ostankov.

SAMO ENKRAT

poskusite in kupili bodele vedno pristno angleško in češko sukno, kamgarne, ševljote za moške in najnovejše volneno modno in perilno blago za spomladanske ženske obleke po znižani cen! v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik
Celje

Na željo se pošljejo vzorci

Postrežba solidna!

PERILO IN OBLEKE

platno, sukno, plavino, volneno blago, nogavice, naramnice, robce, kravate, predpasnike, posteljno perilo, itd. kupite najboljše pri tvrdki

I. N. Šoštarič

MARIBOR, Aleksandrova cesta šte. 13.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.

Litografija.